

DRAUGAS

2ND CLASS
JULY 29 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPA - JULY 29, 1993

Nr. 144

Žinios iš Lietuvos - Elta

Vokietija nemokės reparacijų Lietuvai

Vilnius, liepos 28 d. (Elta) - Vokietija nesutinka mokėti kompensacijų už žalą, kuri Lietuvai ir jos žmonėms padaryta nacių okupacijos metais. Apie tai liepos 2 d. spaudos konferencijoje pranešė užsienio reikalų ministras Povilas Gylys. Praėjusią savaitę jis vadovavo Lietuvos delegacijai, kuri Bonoje pasirašė Lietuvos ir Vokietijos deklaraciją dėl politinių santykių pagrindo.

„Aptardami deklaracijos projektą“, pasakė užsienio reikalų ministras, „mes kelėme kompensacijų klausimą, tačiau Vokietija nesutinka prisiminti nacių kaltės. Be to, ji teigia, visos reparacijos tuojau po karo išmokėtos buvusiai Sovietų Sąjungai. Tačiau Vokietija, pasak Povilo Gylis, pasirodusi nagrinėti atskirus nukentėjusiųjų pareiškimus.

Galimas dalykas, prie šių problemų bus sugrįžta aukščiausio lygio susitikimuose. Spaudos konferencijoje pranešta, kad prezidentas Algirdas Brazauskas pakviestas su vizitu į Vokietiją, data šiuo metu dar nenustatyta. Rugpjūčio antroje pusėje tikimasi į Lietuvą atvyksiančios Bundestago pirmininkės Rita Suessmutter. Dar šįmet gali įvykti Vokietijos prezidento Richard von Weizsaecker oficialus vizitas į Lietuvą.

Lenkijos spauda apie A. Šleževičiaus susitikimą su H. Suchocka

Lenkijos laikraščiai daug dėmesio skiria Varšuvoje įvykusiam Lietuvos ir Lenkijos ministrų pirmininkų susitikimui. „Rzeczpospolita“ pažymi: „Abiejų vadovų susitikimas tapo lūžiu daugelio mėnesių derybose dėl Lietuvos ir Lenkijos sutarties: iki šiol Lietuva griežtai reikalavo, jog sutartį būtų pasmerkta generolo Żelagowskio „Vilniaus krašto okupacija“. Ši sąlyga Lenkijai buvo nepriimtina“.

„Lenkijos ekspertų nuomone“, rašo „Gazeta Wyborcza“, „Lietuvos ir Lenkijos santykiai klostosi labai gerai. Baigėsi konfliktai, susiję su lenkų mažuma Lietuvoje. O Lietuvos pozicija dėl Żelagowskio akcijos yra grynai vidaus reikalas. Nuo praėjusio rudens valdantys pokomunistiniai kairieji šį reikalavimą perėmė iš Sąjūdžio, bijodami dešiniųjų atakų“, rašo lenkų laikraštis.

TVF reikalauja sustabdyti infliaciją

Liepos 27 d. ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius ir Tarptautinio Valiutos Fondo atstovai derino memorandumą tekstą. Pats memorandumas bus pasirašytas rugsėjo mėnesį, prieš tai tekstą apsvačius TVF taryboje.

Kaip pasakė ministras pirmininkas, daugiausia buvo diskutuojama dėl infliacijos lygio Lietuvoje. Sutarta, kad metinės infliacijos procentas kitais metais neturės būti didesnis kaip 10%, o metų pabaigoje - 1%. Pasak A. Šleževičiaus, tokios rodiklius sunku pasiekti, bet estų, latvių, čekų pavyzdžiai rodo, jog tai įmanoma. Taip pat

sutarta, kad Lietuva labiau liberalizuos importo tarifus.

Ministro pirmininko nuomone, svarbiausiais klausimais pavyko pasiekti kompromisų. Memorandumas nukreiptas griežtai ekonominei politikai realizuoti, nes tik tokia politika gali būti normalios ekonomikos, ūkio stabilizavimo pagrindas. Kita vertus, memorandumas suteikia galimybę pasinaudoti naujais kreditiniais ištekliais.

Palankus ankstesnio memorandumo nuostatų vykdymo vertinimas TVF taryboje Lietuvai leido pratęsti dialogą su Pasaulio Banku dėl naujų kreditų žemės ūkiui, socialinei apsaugai, finansų sistemai, privatizavimui paremti. TVF pareiškė, kad nuo šių metų spalio mėnesio aštuoniolikai mėnesių bus skirtas papildomas 100 milijonų dolerių kreditas. Dalis jo teks ir naftos terminalo bei naftotiekio statybai.

Akredituotas naujas JAV karo atašė

Krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius priėmė JAV karo atašė Michael Matthes skiriamuosius raštus. Jis pakeitė į atsargą išėjusį pulkininką Lionel Ingram, kuris šias pareigas ejo metus laiko.

Pulkininko Michael Matthes rezidencija yra Kopenhagoje.

Po akreditacijos JAV karo atašė išvyko stebėti šiandien Klaipėdos rajone prasidėjančių Lietuvos kariuomenės pratybų. Pratybose dalyvaus sausumos kariuomenės, karinių oro ir jūrų pajėgų daliniai.

Rublio padėtis nepaveikia lito

Chaosas Rusijos pinigų rinkoje Lietuvai nedaro jokios didesnės įtakos, kadangi lito kursas tiek rublio, tiek konvertuojamos valiutos atžvilgiu išlieka nepakitęs, t.y., toks, koks buvo praėjusios savaitės antroje pusėje.

Liepos 27 d. (iki 12 val.) JAV dolerius Vilniuje brangiausiai supirko Taupomasis bankas: 1 dol.: 4.06 Lt.; pigiausiai pardavė „Aurabankas“: 1 dol.: 4.15 Lt.

Pieno ir mėsos kombinatai gali bankrutuoti

Lietuvoje yra 104,000 ūkininkų ir 2,900 bendrovių, dirbančių žemę. Už jų išaugintą produkciją vien mėso ir pieno pramonės įmonės yra įsiskolinusios beveik 90 milijonų litų. Sutrikę vidiniai atsiskaitymai kelia didelį sodiečių nerimą - jiems laiku nesumokami pinigai. Tuo tarpu maisto pramonės įmonės, neturėdamos rinkų žemės ūkio produkcijai realizuoti, laiko ją perdirbtą sandėliuose. Pavyzdžiui, vien mėso kombinatų šaldytuvuose yra net 16,000 tonų nerealizuotos produkcijos. Pieno kombinatai turi sukaupę apie 130,000 tonų pieno produktų. Žemdirbių nepatenkina supirkimo kainos, miestiečiai neperka mėsos.

Kaip išeiti iš šio užburto rato? Pasak žemės ūkio ministro pavaduotojo Vytauto Polišio, susidariusią krizę tebus galima

Antradienio naktį stipri bomba, palikta automobilyje, sprogo Milano miesto centre, ten užmušdama bent penkis asmenis. Už valandos panašios bombos sprogo dviejose istorinėse Romos senamiesčio vietovėse. Viena smarkiai apgriovė Šv. Jono Laterano baziliką, kuri popiežiaus, kaip Romos vyskupo bažnyčia. Antroji prie Romos miesto rotušės. Manoma, kad tai noras įbauginti su korupcija bėkvojančią valdžią.

Rusai susižavėjo religija

Maskva, liepos 27 d. (NYT) - Šiomis dienomis Rusijos komunistų pastatyti masinių subvymų pastatai sausakimšai prisipildė renginiams, kuriuos Sovietinės Rusijos kūrėjai kadaise smerkė, pavadinę liaudies opiumu. Lenino stadione tūkstančiai susirinko klausytis JAV protestanto pamokslininko Billy Graham. Spalio teatre amerikietis charizmatinis pamokslininkas Bob Wilcox kviečia nuo ligų kenčiančiuosius ateiti į priekį ir šaukia: „Kalbu nugaros skausmams! Jėzaus vardu įsakau jums išeiti!“ Rusas vertėjas šmaikščiai verčia jo žodžius, perduodamas ir Wilcox intonacijas bei kalbos ritmą ir nuotaiką. Žmonės, pagauti ekstazės, iškėlė rankas meldžiasi.

„Apie šitas pamaldas išgirdau iš kaimynės, tad ir atėjau. Man jos patinka“, pasisako maždaug pusamžio sulaukusi moteris, išeidama po tų pamaldų. „Nueinu ir į pravoslavų bažnyčią, bet viskas ten taip sudėtinga - su visais kunigais ir ikonomis. Čia viskas yra iš Šv. Rašto, viskas suprantama ir šitie pastoriai tokie malonūs. Mes čia jaučiame mės norimi“, ji sako.

Šiandien komunistų persekiota ir išnaikinti bandyta religija grįžta į Rusiją su ypatinga energija - įvairiausiomis atmainomis. Dabar Rusijos Pravoslavų ir pagrindinės protestantų bažnyčios prašo valdžios pagalbos nuo jų visų apsisaugoti.

Įvairiausios sektos pritraukia tūkstančius

Bet sektantai pritraukia žmones tūkstančiais. Lokomotyvo stadiono publika, susi-

įveikti tik tvarkant visą problemų grandinę. Antai, per pastaruosius du mėnesius perdirbamosios pramonės įmonėms skirta 66.6 milijonų litų lengvatinių kreditų. Sutelktomis prekybininkų, perdirbėjų ir verslininkų jėgomis intensyviai ieškoma rinkos susikaupusiems produktams realizuoti ir Rytuose ir Vakaruose. Deja, čia irgi pakanka problemų. Pavyzdžiui, Rytų kaimynai mėsa gamina mažesniais energijos (kartu ir pašarų) kainomis, o Vakarų kaimynai nepatenkinti kokybe.

Sektos gresia skaldymu ir fanatizmu

Bet tokie iš užsienio atvykę apaštalautojai erzina daugelį pravoslavų bei kitų rusų, kurie juos net laiko grėsmingais. Pravoslavų Bažnyčios skatinamas, Rusijos parlamentas neseniai pravedė įstatymą, reikalaujantį, kad iš užsienio atvykusios religinės organizacijos registruotųsi specialioje, kol kas dar nesukurtoje valdiškoje komisijoje. Žmogaus teisių darbuotojai bei užsieniečių misionierių grupės protestuoja, kad šiuo įstatymu Rusija atsiima 1991 metais duotą sąžinės laisvę.

Net ir kai kurie Pravoslavų Bažnyčios vadai pripažįsta, kad įstatymas nepaieks savo tikslo. „Bažnyčios supratimu, šiuo įstatymu bandoma visuomenei apsaugoti nuo kraštutinumų, nuo dvasinio chaoso, kurį šios sektantų grupės gali atnešti“, pasakė Jelena Speranskaja, Pravoslavų Bažnyčios pareigūnė, kuriai pavesta stebėti užsienio apaštalautojų veiklą. „Bet praktiškai, aš nežinau, kaip šis įstatymas tai pasieks“.

Pavojingiausios sektos - vietinės

Bet pavojingiausios nėra užsieniečių sektos, o dvi slaptos Rusijoje susikūrusios sektos, Pravoslavų Bažnyčios atskafos. Jos yra kaltinamos vaikų smegenų perplėvimu ir tėvai dabar sukūrė organizaciją, kuri padėtų jms atsiimti savo vaikus. Daugiausia susirūpinimo kelia 1990 m. įsikūrusi sekta „Baltoji brolia“. Jos steigėjas skelbia, kad jis ir jo žmona yra žemėje apsigyvenę dievai. Jie turi žiaurias apeigas, skelbia, kad pasaulis tuoj pasibaigs ir tik jų sektantai bus išgelbėti.

Tėvai skundžiasi, kad sekta pavogia ir slepia paauglius vienerius metus, per kurį laiką juos paverčia tokiais pat fanatikais, kaip jų vadai. Kita slapta „Dievo motinos“ sekta, įkurta buvusio slapto vienuolio 1990 m., garbina Mariją ir skelbia neapykantą visoms moterims, ypač motinoms, kurios nesijungia į šią sekta.

Nors Pravoslavų Bažnyčia neblogai atlaiko prieš visas sekas - šiandien jai priklauso 60 milijonai tikinčiųjų, ati-

NVS šalys reaguoja į rublių pakeitimą

Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalys įvairiai reagavo į Rusijos nusistatymą apyvartoje palikti tik po 1993 ar vėliau spausdintus rublius. Beveik visos nesitikėjo šio potvarkio.

Baltarusija, Kazachstanas ir Uzbekistanas palaikė šį potvarkį, pareiškdami, jog liks rublio zonoje, bet ne taip greitai išims senuosius rublius iš apyvartos. Kaip pranešama vienu atveju, Baltarusijos žaičik nuostojos pusės savo vertės rublių rinkoje liepos 24 dieną.

Armenija stipriai kritikavo šį potvarkį, primindama Rusijai, jog rublio zonoje esančios šalys buvo sutarusios šešis mėnesius iš anksto pranešti apie bet kokių piniginių pakeitimų. Ji tačiau dar nepranešė, ką toliau darys naujausio Rusijos potvarkio atveju.

Azerbaidžanas pranešė pakeisiant rublius naujais savo pinigais - manat ir davė savo centriniui bankui dvi dienas suplanuoti, kaip tai bus įvykdyta.

Gruzija pranešė, kad pagreitins savo išėjimą iš rublio zonos, duodama savo gyventojams

vieną savaitę išsikeisti savo rublius į Gruzijos talonus. Moldova taip pat pagreitins savo pinigų „leu“ įvedimą, nuo liepos 26 dienos išimdama iš apyvartos 200 rublių ir didesnius banknotus. Bet mažesnių sumų rublių pinigų paliks apyvartoje kartu su Moldovos talonais.

Rusija negrąžins Kurilų salų

Maskva, liepos 26 d. (RFE/RL) - Rusijos viceprezidentas Aleksandr Ruckoi, lankydamasis Vladivostoke, vietos savivaldybių pareigūnams pasakė, jog negali būti kalbų dėl Kurilų salų grąžinimo Japonijai. Jis sakė: „Rusija negrąžins nei milimetro savo žemės“ niekam.

Viceprezidentas pareiškė nuomonę, jog Rusijos valdžios svyravimas tuo klausimu išaukė ir kelių kitų salų, jų tarpe ir Kinijos, daromas pretenzijas dėl teritorijos. „Kartą Rusijos vėliava buvo iškelta“, pabrėžė viceprezidentas Ruckoi, „ji negali būti pakeista kita“.

Kaip praneša Rusijos žinių agentūra Itar-Tass, kelionės į tolimuosius Rytus metu viceprezidentas Ruckoi susitikio netik su politiniais vadais, bet ir su kariniais vadais bei karo pramonės vadovų atstovais. Paskutinėje jo viešnagės dieną jis šventė Rusijos Laivyno dieną su Rusijos Pacifiko laivynu.

Šiaurietinės Estijos miestai derasi su vyriausybe

Talinas, Estija, liepos 23 d. (RFE/RL) - Estijos ministras pirmininkas Mart Laar liepos 22 d. susitiko su Atstovų Asamblėjos vadais. Tai grupė, kuri rūpinasi ginti Estijoje gyvenančių rusų bei rusiškai kalbančiųjų interesus. Susitikime buvo ieškoma sprendimų šiaurietinės Estijos socialinėms bei ekonominėms problemoms.

Narva ir Sillimae miestų tarybų pirmininkai pareiškė, jog jie laikysis Estijos Aukščiausiojo teismo sprendimo dėl juose vykusių referendumų. Tų miestų tarybų suorganizuotuose referenduose balsavo truputis daugiau, nei pusė gyventojų ir iš jų 96% balsavo už autonominį statusą savo miestams. Estijos valdžia tačiau teigia, jog atmetė negaliojančius ar suklusotus balsus, yra mažiau, kaip pusė gyventojų galiojančių balsų.

Narvos miesto taryba nori pradėti derybas su Estijos parlamentu, kuriose būtų nubrėžtas miesto statusas ir būtų aptariami nepriimtini įstatymai.

Vasilij Svirin, kuris vadovauja Rusijos valstybinei delegacijai deryboms su Estija, pasakė spaudos atstovams, jog Rusija laiko referendumus grynai Estijos vidaus reikalu.

KALENDORIUS

Liepos 29 d.: Šv. Morta, Simplicijus, Faustinas, Beatričė, Olavas, Mantvydas.
Liepos 30 d.: Šv. Petras Aukšazodis, Donatilė, Jyltė, Bijūnas, Radvilė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

BALFO GEGUŽINĖ
„PILĖNUOSE“

Bolfo 76-to skryčiaus gegužinė vyks sekmadienį, rugpjūčio 1 dieną, „Švyturio“ jūros šalių stovyklavietėje „Pilenai“, netoli Manchester, Michigan. Stovyklos vartai bus atidaryti nuo ankstyvo ryto. Gegužinėje bus skanių valgių bei gėrimų, bus proga išbandyti savo laimę įvairiose laimės žaidimuose. Visuomenė kviečiama atvykti į gegužinę ir smagiai praleisti sekmadienio popietę gamtoje.

IŠRINKTA NAUJA
DAINAVOS STOVYKLOS
TARYBA

Tradicinė metinė Dainavos jaunimo stovykla pasisekė, nepaisant, kad tą dieną aplankė ir lietus. Dalyviai turėjo progos pasivaikinti skaniais maisto patiekalais, pasidžiaugti Spygliaus ežerą ir susitikti su lankytojais iš Čikagos, Cleveando, Detroito ir kitų vietovių. Metiniame Dainavos stovyklos rėmėjų susirinkime buvo išrinkti į Tarybą: iš Clevelando – Ignas Berzinskas, Vytas Čyvas ir Marius Laniauskas, iš Čikagos – Audrius Polikaitis, iš Detroito – Vidas Neverauskas ir Vytas Petrulis.

A. A. PETRAS BITLERIS

Liepos 23 dieną, po gedulingų šv. Mišių Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Holy Sepulchre kapuose buvo palaidotas a.a. Petras Bitleris, 42 metų amžiaus, Detroito mieste liepos 20 dieną. Velionis buvo gimes Hamburgėje, Vokietijoje. Su tėveliais ir broliais atvyko į Detroitą. Baigė Šv. Antano lietuvių parapijos mokyklą ir Western gimnaziją. Baigęs mechanikos amatų mokyklą, savo specialybėje dirbo iki mirties. Giliam nuliūdime paliko tėvelius Petrą ir Stasę Bitlerius, brolius Ričardą, Donatą ir Viktorą su šeimomis. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė.

V. IR P. BALYNAI IŠIKURĖ
PALANGOJE

Buvusieji detroitiečiai Vanda ir Placidas Balynai išsikūrė Palangoje, kur liepos 19 d. juos aplankė „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlės bendradarbiai Zaprackai, o liepos 20 dieną Vilniuje – Audrone Tamulionytė-Lentz, HR Strate-

gies istaigos Rytų Europos skyriaus vedėja. Buvusieji detroitiečiai yra patenkinti savo aplinka ir pilnai įsijungia į Lietuvos kasdieninį gyvenimą. „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlės laidos perduoda Zaprackų išpūdžius iš jų kelionės Lietuvoje. Valandėlė yra transliuojama antradieniais ir penktadieniais nuo 4 val. po pietų iš tautybių stoties, WPON AM banga 1460.

Im

NEW YORKAS, NY

„LITUANICOS III“
IŠLEISTUVĖS

„Lituanicos III“ išleistuvės, kurias rengė LB New Yorko apygardos valdyba, įvyko penktadienį, birželio 16 d., 9 val. vakare, Republic aerodrome Farmingdale, Long Island, NY. Autobusas, kuris išleis tuos vežė Richmond Hill ir Woodhaveno, NY, lietuvių, pajudėjo 7:30 val. Autobusas su linksmomis nusietais keleiviais aerodromą pasiekė per 50 minučių. Lipant iš autobuso, jo keleiviai pasitiko prie aerodromo pastato aukštai iškelta didžiulė Amerikos žvaigždėtoji, o jos šone išdiznais plevėsavo Lietuvos trispalvė. Čia jau pamatėme su savo mašinomis atvykusį didoką būrį lietuvių, besisukinėjančių prieš skrydžiui pasirušiusio „Lituanica III“ lėktuvą.

Lėktuvą nemažas. Jie gali skristi 19 keleivių ir 2 lakūnai. Lėktuvo kairiajame šone, didelis raidėmis užrašytas jo vardas – „LITUANICA III“, o jo užpakalinės dalies abiejose pusėse – sukryžiuotos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Visi lakūnai buvo pasipuošę išieginėmis uniformomis. Kiekvienas ant kairės rankovės, turėjo prisisiuvę lietuvišką vėliavėlę, o kepurėse – ažuolo vainikė Vyčio Kryžius.

Pavykus pasigauti lakūną Edviną Volonskį, pasiteiravau, kaip jam kilo mintis ir noras pakartoti tą istorinį Dariaus ir Girėno skrydį? Edvinas pasakė, kad prieš keletą metų lankantis Lietuvoje, Kaune, muziejuje, jam teko pamatyti Dariaus ir Girėno skrydžio lėktuvą. Tas jį labai giliai sujaudino, ir nuo tada jau pradėjęs galvoti, kad tą skrydį reikėtų pakartoti ir pilnai įgyvendinti, ką šiandieną jis ir daro. Dar man spėjus paklausti, kiek valandų yra išskraidęs, atsakė: – daugiau negu 1000.

Oficialią išleistuvių dalį pradėjęs LB New Yorko apygardos vicepirmininkas Kestas Bileris, pagerbus Atlanto nugalėtojus Darius ir Girėną, maldos žodžiu pakvietė „Darbininko“ savaitraščio vyr. redaktorių, kun. Kornelijų Bučmį, OFM. Jis, „Litu-

anica III“ ir jos lakūnams palaimos prašydamas, kreipėsi į Aukščiausiąjį „Lituanica I“ skyrė savo skrydį jaunajai Lietuvai. „Lituanica III“ savo pastangas skiria atgimstančiai Lietuvai, stengdamasi taip pat arčiau sujungti lietuvių iš abiejų Atlanto vandenyno pusių.

„Lituanica III“ sėkmingo skrydžio linkėjo Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simtis: „Tikime ir linkime, kad šie vyrai pasieks Lietuvą laimingai ir užbaigs Dariaus ir Girėno pradėtą žygį. Mes jiems linkime sėkmės!“

Lietuvos gen. konsulas New Yorko Linas Kučinskas „Lituanica III“ išlydėjo šiais žodžiais: „Dariaus ir Girėno žygis per Atlantą buvo vienas gražiausių įvykių Lietuvos istorijoje... Jų skrydis parodė, kad lietuvių, būdami svetur, nenustoją mylėti Lietuvą, bet visada siekia savo darbais ir pasiaukojimu dalyvauti mūsų tautos gyvenime... Šios dienos skridimas parodo, kad ir šiandien Amerikos lietuvių bendruomenė savo darbais ir mintimis yra kartu su Lietuva...“

„Lituanicos III“ išleisti, su lakūnais atsisveikinti ir jiems sėkmingo skrydžio palinkėti net iš Philadelphia atvykęs LB JAV krašto valdybos pirmininkas Vytas Maciūnas kalbėjo: „Jų skrydžio užmojis vaizdžiai tvirtina, kad Lietuva yra nepažeidžiama ryšys tarp pasaulio išsisklaidžiusių lietuvių“.

NY šalių kuopos vardu atsisveikindamas, Algirdas Janauskas pastebėjo, kad ir pats lakūnas Edvinas tai kuopai priklauso, o prie savo uniforminio švarko, žemiau lakūno sparnu, yra prisisegęs ir šalių ženklą. Edvinui buvo išteiktas maždaug trijų pedų aukščio Laisvės statulos modelis kaip simbolinis ryšys tarp Amerikos ir Lietuvos lietuvių. Jis bus pastatytas Lietuvos Seimo rūmuose.

Sugedojus JAV ir Lietuvos himnus bei „Ilgiausių metų“, buvo pakeltos šampano taurės, o garsūs, arti 300 išlydėti susirinkusiųjų, „Valio“ ilgai nenutilo.

P. Palys

ST. PETERSBURG, FL

IŠPŪDŽIAI IŠ ATOSTOGŲ
LIETUVOJE

42 asmenų grupė gegužės mėnesio gale išvyko ilgesnėms atostogoms į Lietuvą. O kiek vėliau, birželio pradžioje, vėl panaši grupė patraukė per Atlantą. Pirmieji grįžusieji – Stasys Vaškys, Klemas Jurgėla ir Pranas Petrakis klubė pietų metu trumpai, bet įdomiai papasakojo savo išpūdžius. Nepaisant vieno kito negatyvaus pavyzdžio, daugelio išpūdžių buvo pozityvūs. Lietuva, nors ir pamažu, bet žengia į šviesesnį, gražesnį ir geresnį rytojų.

TRAGIŠKŲ BIRŽELIO
DIENŲ MINĖJIMAS

Minėjimas įvyko birželio 13 dieną, sekmadienį, tuoj po pietų klubo salėje. Klubo pirm. A. Gudonis pradėjo minėjimą su proga atitinkamą žodžiu. Pagrindinis kalbėtojas Vytas Mažeika iškėlė faktą, kad pirmą kartą Lietuvos istorijoje tuometinė Lietuvos valdžia ir lietuvių komunistai aktyviai prisidėjo prie žiauriųjų trėmimų ir tautiečių naikinimo. Baigdamas prelegentas pastebėjo, jog skaudu, kad kai kurie tu laikų aršieji kenkėjai ir buvę sribai šiandien tebėra valdžios pozicijose ir vaizduoja tikrus patriotus. Meninėje dalyje Dalilos Mackalienės vadovaujamas mo terų „Kvartetas“ jausmingai padainavo kelias, liūdesio šventei tinkančias dainas.

TĖVŲ DIENOS MINĖJIMAS

Birželio 20 dieną klube buvo paminėta tėvų diena. Paskaitininkas kun. dr. Eugenijus Gerulis savo kalboje apžvelgė tėvo vaidmenį istorijos raidoje. Nuo senovėje absoliutaus tėvo autoriteto iki dabartinio, jau mažiau dominuojančio, vaidmens. Baigdamas paminėjo kelis kartus ir kuriose Sv. Rašto knygos minimas tėvo vardas. Palygino senoji ir naujoji Testamento tėvo sampratą ir pastebėjo, kad ir Kristus skirtingai kreipėsi į savo tėvą: švelniai, mažybiniai ir su pagarba.

DARIAUS IR GIRĖNO
SKRYDŽIO MINĖJIMAS

Liepos 18 d. St. Petersburgo buvo paminėta Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 60 m. sukaktis. Šv. Vardo bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, dalyvaujant šalių ir L. Vyčių kuopoms su vėliavomis. Po pietų klube buvo oficialioji dalis. Pradžioje A. Kovera, akompanuojant muz. V. Kerbeliui, sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus. Klubo pirm. A. Gudonis trumpame žodyje priminė Stepono Dariaus ir Stasio Girėno buvusį Lietuvos aviacijos kapitoną Kazimierą Urbšaitį paskaitai. Prelegentas suglaustai papasakojo lakūnų vargus,

Nuotr. Algio Rugieniaus

jiems renkant aukas ir ieškant paramos skridimui per Atlantą įvykdyti. Išryškino atsiveikimą New Yorko ir tragediją Soldino miškelyje. Baigdamas perskaitė Dariaus ir Girėno paruoštą skrydžio testamentą. Po paskaitos Stasys Vaškys paskaitė eilėraščių pyne apie mūsų drąsiuosius lakūnus.

Mečys

DAYTONA BEACH, FL

TAUTOS ŠVENTĖJE
KALBĖS
AMB. ST. LOZORAITIS

Tautos šventės minėjimą ir šiais metais Daytona Beach ruošia Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Daytona Beach skyrius rugsėjo 12 d.

Skyriaus valdyba, vadovaujama Vytauto Abračio, savo posėdyje liepos 15 d., vykusiam vicepirm. Petro Lanio namuose, apsvaustę programą ir kitus su minėjimu susijusius klausimus. Nutarta į Tautos šventės minėjimą pagrindiniu kalbėtoju kviesti garbingą svečią, Lietuvos respublikos ambasadorių Washington, DC, Stasį Lozoraitį.

Ambasadorių pakvietė skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis. Tikrai maloni žinia Daytona Beach lietuvių telkiniui ir visai Floridai, kad ambasadorius Stasys Lozoraitis mielai sutiko dalyvauti ir būti minėjimo pagrindiniu kalbėtoju.

Minėjimas rugsėjo 12 d., sekmadienį, prasidės iškilmingomis, lietuviams skirtomis, pamaldomis, Prince of Peace katalikų bažnyčioje, Ormond Beach. Šv. Mišias už Lietuvą aukos lietuvių dvasiniais reikalais besirūpinantis kun. Ričardas Grasso. Pamaldose dalyvaus ir garbingasis svečias, ambasadorius Stasys Lozoraitis.

Minėjimo akademijos tuoj po pamaldų vyks Treasure Island Inn viešbutyje. Kalbės svečias ambasadorius Stasys Lozoraitis ir bus atlikta Trumpa programa.

I minėjimo pokylį bilietus iš anksto reikės užsisakyti pas skyriaus valdybos narius. Apie tai šio telkinio ir kitų Floridos vietovių lietuvių bus iš anksto painformuoti. Būtų labai gražu, kad į Daytona Beach suvažiuotų ne tik vietiniai, bet lietuvių ir iš kitų plačiųjų Floridos vietovių. Gausiu dalyvavimu pagerbume garbingą svečią, Lietuvos respublikos ambasadorių, Washington, DC, Stasį Lozoraitį.

ALT s-gos Daytona Beach ir apy. skyriaus ruošiami Tautos šventės minėjimai praityje irgi pasižymėjo geromis programomis, minėjimuose yra kalbėję mūsų diplomatinės tarnybos atstovai, žymūs žurnalistai, visuomenės veikėjai. Skyriaus valdyba ir nariai rūpestingai ruošiasi ir šiam minėjimui su garbingu svečiu.

Rugsėjo 12 d. visi keliai teveda mus į Daytona Beach, FL. Jurgis Janušaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atlymima, iki kada yra užsimokejes.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Europos centras, maždaug 23 km į šiaurės rytus nuo Vilniaus, aplankė detroitiečiai Jonas ir Gražina Urbonai, juos lydėjusios M. Vitonienė ir jos dukrelė. Nuotr. J. Urbono

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. – 7 v.v.

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-658
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p. v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraus ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 432-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6
Šeštadieniais pagal susitarimą

Spaudos konferencija su ministru pirmininku ir Seimo atstovais Detroito birželio 20 d. (iš kairės): Romas Sakadolskis, Liūda Rugienienė, min. Adolfas Šlezevičius, Saulius Šaltenis, Aloyzas Sakalas ir kiti.

Nuotr. Algio Rugieniaus

„Draugas“ norėtų būti lietuvių

PASAULIO CENTRE

Po tokios antraštės turbūt reikia skubiai paaiškinti, kad čia nekalbame apie „Draugo“ perkėlimą į Lemontą. Iš viso „lietuvių pasaulis“, „pasaulio lietuvių“ yra tam tikras žaidimas žodžiais, kuriuo kartkartėmis mėgstama užsiimti Čikagos ir apylinkių tautiečiai. Be abejo, tolimesnių vietovių ar telkinių lietuviams šis reikalas ne tik nesvarbus, bet ir truputį juokingas, o pas mus išaukia net apykarštes diskusijas.

Viskas kyla iš to, kad vakariniuose Čikagos priemiesčiuose besikuriantis labai sėkmingas lietuvių telkinys pasivadiną gan šmaikščiu „Pasaulio lietuvių centro“ vardu. Kai kas mėgintų tvirtinti, kad visų lietuvių „pasaulio“ centras yra už jūrių marių – tėvynė Lietuva. Juk ten mūsų šaknys, senovė, galbūt ir ateitis. Bet, kaip lietuviška patarlė teigia, „kaip pavadinsi, nepagadinsi“. Šiuo metu nelabai logiškai skamba ir Jaunimo centro pavadinimas Čikagoje, nes tame centre jaunimas jau senokai nebesudaro lankytųjų daugumos. Išskyrus lituanistinę mokyklą, kuri tebeužpildo šeštadienį rytus vaikų klegesiu, kavineje, koncertų salėje, repetitijų kambaryje tame Jaunimo centre dominuoja senimas (įskaitant ir visus archyvus, kuriuose taip pat sukaupta mūsų lietuviškojo gyvenimo „senienos“).

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę atkūrimą ir tautiečiams vis daugiau besimainant šiapus bei anapus Atlanto, atsirado nelogiška „mes ir jūs“ sąvoka, tarytum, sugriuvus geležinei uždangai, stengtasi ją vėl pastatyti iš nesusipratimų, nesusišnekėjimų ir kitų – tikrų bei tariamų – skirtumų. Gerai, kad neseniai įvyko politinė visuomeninė konferencija Detroit, mėginusi pamokyti lietuvių lietuviškai susišnekėti. Ar iš konferencijos nutarimų sulauksime apčiuopiamesnių rezultatų, parodys rytojus, bet bent buvo viešai pripažinta, kad problema yra.

Čikagos ir priemiesčių „nesusišnekėjimas“ jokių būdų neturi stambesnių proporcijų. Pas mus tik pasimetoma užuominomis: tas nenori dalyvauti ten, anas vengia rodytis čia, o kiti visai niekur neina... Tai vis nelemtas „pasaulio“ vardas užkliūva.

Nors dabar dėl transportacijos ir greito susižinojimo priemonių gausumo mėgstama tvirtinti, kad „pasaulis pasidarė mažas“, vis dėlto daugelio pasamoneje pats žodis tebedvelkia didybės pretenzijomis. Todėl kaip tik šioje vietoje laikas grįžti prie šio straipsnio antraštės ir „Draugo“ (toliau aną temą gvildinant, gaima pakliūti į „pasaulinio masto“ bėdą...).

Lietuviai savo spaudą visuomet brangino, už ją kovoję, ir negali išivaizduoti bet kokio savos kultūros pasireiškimo be jo atspindžio spaudos puslapiuose. Panašiai buvo ir išeivijoje. Iš tikrųjų, kai mūsų spauda čia klestėte klestėjo, nelabai kreipėme į ją dėmesio – juk tai kiekvieno lietuvių kasdienybės dalis ir tiek. Pasigirdus vienam kitam pagalbos šauksmui iš savosios spaudos leidėjų, taip pat per daug nesisielojome: juk daug dar laukia rašyti ir žurnalu mums like!

Žinoma, kai jau sparčiau iš mūsų akiračio pradėjo nykti laikraščiai, žurnalai, prasidėjo priekaištai, asarų liejimas ir rankų gražymas (tik prisiminkime „Aidus“).

Štai dabar iš daugelio kitų dienraščių, suretinusių savo laidas arba visai išnykusių, teikiu išeivijoje vienas – „Draugas“. Jo skaitytojai nebėra taip susitelkę, kaip anksčiau ir tiržas ne toks gausus, bet „Draugas“ tebėra dienraštis. Žinome, kad jis savo skaitytojams svarbus: už jį laišku, pasisakymu, iš žmonių suplaukimo ir ruošiamas šventės ir iš nepasitenkinimo, kai paštas nepristato laikraščio laiku. Tačiau reikia dar daugiau, jei norime ir toliau turėti bent vieną lietuvišką dienraštį išeivijoje. Būtina, kad „Draugas“ atsidurtų daug didesnio lietuvių skaičiaus pasaulio centre.

Niekas neragina kovoti už savo spaudą tokiomis priemonėmis, kaip knygnešių laikais turėjo kovoti mūsų protėviai. Šiandien galime Martyno Mažvydo žodžiais pasakyti: „Broliai, seserys, imkit ir skaitytkit“, nes tai jūsų „Draugas“, kuris nuo širdžiai trokšta būti visų išeivijos lietuvių pasaulio centre, visus jungti, informuoti ir palaikyti lietuviškumą tolimuose nuo Tėvynės kraštuose.

D.B.

Vilniaus miesto meras Vytautas Jasulaitis (dešinėje) įteikia dovanėlę Dariaus ir Gireno minėjimo ruošos komiteto pirm. Valentinui Ramoniui Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje liepos 18 d.

Nuotr. Jono Tamulaičio

DAUGIAU DĖMESIO MAŽAJAI LIETUVAI

Neleiskime klastoti jos istorijos

IGNAS MEDZIUKAS

Prūsų Lietuvoje, arba kitaip – Mažosioje Lietuvoje, tame prie Baltijos prigludusiame kampe, kurį, kuris dabar vadinamas Kaliningrado sritimi, formavosi dabartinės Lietuvos kultūros pradžia. Čia buvo ir lietuvių tautinio atgimimo versmė: išėjo pirmoji lietuvių kalba knyga, pirmoji lietuvių kalbos gramatika, pirmieji lietuviški laikraščiai, sukurta pirmoji lietuviška poema, eilėraščiai, įsisteigė pirmasis kraštotyros būrelis, vyko pirmieji lietuvių kalbos tyrinėjimai, steigėsi pirmosios lietuviškos mokyklos; buvo suvaidintas pirmasis lietuvių gyvenamojoje žemėje sceninis pastatymas, įvyko pirmoji dainų šventė.

Kiekviena Mažosios Lietuvos vietovė yra susijusi su lietuvių tautos praeitimi. Ragainėje (Neman) gyveno, kūrė ir ten palaidotas lietuviškos knygos pradininkas Martynas Mažvydas. 1883 m. Ragainėje išėjo pirmasis „Aušros“ numeris. 1889 m. išleistas pirmasis „Varpo“ numeris. Čia buvo spausdinami ir kiti lietuviški laikraščiai.

Karaliaučiuje, kuris buvo laikomas vokišku miestu, nuo 16 amž. buvo lietuviškos pamaldos evangelikų ir katalikų bažnyčiose, nes čia gyveno apie 20% lietuvių. Pamaldos lietuviškai vyko iki nacių įsigalėjimo Vokietijoje. 1744 m. Karaliaučiaus universitete mokėsi net 62 lietuvių studentai. Net iki II pasaulinio karo šį universitetą lankė daug lietuvių studentų. Čia lituanistika dėstė žymus dialektologas Jurgis Gerulis, kuris buvo ir šio universiteto rektorius. Karaliaučiuje prie katedros griuvėsių mauzoliejuje yra palaidotas garsus filosofas prof. I. Kantas, buvęs šio universiteto rektorius, kurio tėvas buvęs paprastas lietuvis amatininkas. Karaliaučiaus universitetas yra išugdęs daug lietuvių veikėjų. Čia buvo spausdinama daug lietuviškų knygų ir laikraščių, kurių tarpe – pirmasis laikraštis „Nusidavimai“.

Lietuvių visuomeninis gyvenimas daugiausia telkėsi Tilžėje. Čia iki paskutiniųjų laikų jo didysis judintojas buvo filosofas Vydukas. Tilžės mieste ir apylinkėse iki II

pasaulinio karo gyveno daug susipratusių lietuvių. Lietuviškos pamaldos Tilžės bažnyčioje buvo iki Hitleriui perimant Vokietijos valdžią. Tilžėje veikė daug lietuviškų draugijų. 19-tame amž. čia ėjo daugiau kaip 50 lietuviškų laikraščių. Tilžės spaustuvs didelį vaidmenį atliko Rusijos carams uždraudus lietuvišką spaudą Lietuvoje. 1918 m. lapkričio 30 d. Tilžėje buvo pasirašytas Mažosios Lietuvos manifestas, arba Tilžės aktas, kuriame M. Lietuvos veikėjai ir Tautinės tarybos atstovai reikalavo atskirti nuo Vokietijos visą Mažąją Lietuvą ir leisti prisijungti prie nepriklausomybės atstatysios. D. Lietuvos. M. Lietuvos veikėjai ir šio akto signatarai tuo reikalu kreipėsi į Versalyje, Prancūzijoje, susirinkusius Taikos konferencijos dalyvius. Sako, dėl lenkų intrigų M. Lietuvos atstovai nebuvo įsileisti į konferenciją. Nuo Vokietijos buvo atskirtas tik Klaipėdos kraštas, kuris vėliau buvo įjungtas į Lietuvos valstybę. 1945 m. sovietų armija, užėmusi tą kraštą, labai brutaliai elgėsi su jo gyventojais, nesėkmingai pasitraukti toliau į Vokietiją. Daugelį jų išžudė, badu išmarino ar ištremė į Rusijos gilumą.

Vokietijai pralaimėjus karą, Karaliaučiaus sritis buvo pavesta administruoti Sovietų Sąjungai, o dabar yra Rusijos kolonija. Kaip anksčiau vokiečiai, taip dabar rusai, stengiasi falsifikuoti Mažosios Lietuvos istoriją. Jų spaudoje rašoma, kad šiame krašte gyvenę prūsai yra atėję nuo Uralo ir buvę slavai. Taigi čia esančios rusiškos žemės. Neturime leisti klastoti M. Lietuvos istorijos, nes žinome, kad čia nuo seniausių laikų gyveno prūsai (kilme artimi lietuviams) ir lietuvių. Tai rodo šio krašto hidronimai ir toponimai, taip pat daugelio gyventojų pavardės. Tik marui išnaikinus daugelį gyventojų, čia atsikėlė kitataučiai, daugiausia vokiečiai. Krašto gyventojai pamažu buvo nutautinami.

Sovietiniai rusai yra falsifikavimo specialistai. Jie tuojuo pakeitė vietovių pavadinimus: gusevais, černiakovskiais, žnamenskiais, gvardeiskais. Į paliktus pasitraukusių

gyventojų ūkius buvo privežta daugybė rusų, sukurti kolektyviniai ūkiai ir per tą laiką kraštas buvo labai nugyventas.

Sovietų Sąjungai subyrėjus, šia sritimi dėl jos geopolitinės padėties susidomėjo Lenkija, Vokietija, Lietuva ir Skandinavijos šalys. Čia yra sutelktos didelės karinės pajėgos. Daugelis politikos veikėjų mano, kad Potsdamo konferencijos sprendimas, pavėdęs šią sritį administruoti sovietams, šiandien neturi galios, nes SSRS valstybė jau neegzistuoja. 1991 m. Kaliningrado sritį Rusija paskelbė laisvąja zona, siekdama išvystyti krašto ekonomiką, pritraukiant užsienio kapitalą. Tačiau užsienio kapitalas nesukuba, nes nėra aiški šio krašto ateitis. Juo labiau, kad sritis yra smarkiai militarizuota: čia esančios Rusų karinės pajėgos yra didesnės už visą Lenkijos kariuomenę. Tai sudaro grėsmę Lietuvai ir kitoms kaimyninėms valstybėms. Tačiau Lietuvos politika dėl Kaliningrado srities tolimesnės raidos nėra pakankamai aiški ir aktyvi.

Negalima sakyti, kad lietuvių nesidomima Mažąja Lietuva. Net anais priespaudos metais buvo susirūpinę Kristijono Donelaičio Tolminkiemiu, kuris buvo pavadintas Čistyje Prudy. 1960 m. buvo padarytas apgriautos bažnyčios, kurioje 37 m. kunigavo K. Donelaitis, atstatymo projektas. 1964 m. naują atstatymo projektą, remdamasis archyvine medžiaga, parengė architektas Napalys Kitkauskas. 1967 m. archeologai bažnyčios rūsyje rado K. Donelaičio palaikus, kurie buvo

nuvežti į Vilnių restauruoti. 1979 m. palaikai buvo nuvežti atgal į Tolminkiemį ir palaidoti bažnyčios rūsyje įrengtame mauzoliejuje. Tais pačiais metais atidarytas bažnyčioje Donelaičio muziejus.

Oficialiai Karaliaučiaus srityje gyvena 20,000 lietuvių, bet manoma, kad ten gyvena net 40 ar 50 tūkstančių. Daugelis, ten apsigyvendami, savo tautybę slepė, bijodami represijų, todėl užrašė rusais, baltarusiais ar lenkais. Tenai apsigyveno daug Sibiro tremtinių, kuriems Lietuvoje nebuvo leista įsikurti. Pirmiausia to krašto lietuvių yra susirūpinę Lietuvos pilietybės atgavimu. Jie norėtų, kad kuo greičiau būtų atidarytas Lietuvos konsulas. Reikalingas kultūrinis centras arba lietuvių namai. Jie skundžiasi, kad rusai Lietuvoje turi savo laikraščius ir mokyklas, o jie čia nieko neturi. Dabartinė aplinka labai palanki jaunimo nutautėjimui. Daug vaikų lietuviškai visai nemoka arba moka labai silpnai, o norėtų išmokti. Kai kur veikia sekmadieninės mokyklėlės, bet joms trūksta vadovėlių ir kitų mokslo priemonių. Karaliaučiuje gyvena lietuvių kunigas A. Gauronskas, kuris turi įsirengęs koplytėlę vokiečių katalikų padovanotam judamam namelyje (trailer). Ten ir vaikai glaudžiasi, susirinkę lietuvių kalbos pamokoms. Bet Mišias kunigas A. Gauronskas sekmadieniais turi laikyti po atviru dangumi prie bažnyčios sienos, nepaisant, koks oras, nes bažnyčia tebėra užimta filharmonijos.

Kaip „Lietuvos ryto“ Nr. 129 rašoma, neseniai į Klaipėdą

buvo atvykę 69 Karaliaučiaus krašto lietuvių vaikai, kurie išsėjęs pajūryje, lankė muziejus, vėliau autobusu ekskursavo po Lietuvą. Jiems vadovavo Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės koordinatorių, Fondo krašto lietuviams remti prezidentas Sigitas Šamborskis.

Lietuviai nusiskundžia vietinės valdžios elgesiu, kad ji visiškai nepaiso lietuviams naudingų Karaliaučiaus centro valdžios potvarkių. Matyt, kad ir Rusijoje įvykusi pertvarka tenai nėra daug pakeitusi gyvenimą. Socialinės apklausos duomenimis, 70% krašto gyventojų pareiškė, kad jie ir toliau norėtų likti Rusijos federacijoje. Lenkai Karaliaučiuje jau turi konsulatą, Vokietija irgi greitai turės. Šio krašto lietuvių pagelauja, kad Lietuva nedelsiant čia savo konsulatą įsteigtų. Tada, tikisi, ir jų gyvenimas palengvėsia.

Kokia šio krašto ateitis, tuo tarpu nėra aišku. Tačiau lietuviams reikia susirūpinti proteivių palikimu, į kuri mes daugiau negu kiti turime teisius.

STOVYKLA UŽSIENIO VAIKAMS

Ignalinos rajone, Palūšėje, šiuo metu veikia užsienio lietuvių vaikų vasaros stovykla „Atgaja“. Penktą kartą ją organizavo Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija. Tris savaites vaikai išsėjęs, mokysis lietuvių kalbos, keliaus po Nacionalinį parką. Stovyklos vadovas – Lietuvos vaikų labai mėgstamo „Keistuolių“ teatro režisierius Romas Vikšraitis.

HRSTRATEGIES suruošė iškilmingoje vakarieneje Detroite birželio 18 d. (iš kairės): Algimantas Gečys, Daniela Lozoraitienė, Stasys Lozoraitis, Audronė Tamulionytė-Lenz, ministras pirm. Adolfas Šleževičius ir Regina Narušienė.

Nuotr. Algio Rugieniaus

TRUPUTIS KITO GYVENIMO

VIDMANTAS POVILIONIS

25

Vaikštome kaip vilkai kiekvienas savo kameros pusėje, tylime. Jis taip pat nemiega, jo nervai nemažiau išlampyti. Aiškinu sau, kad tai tik eilinis eksperimentas, bet dar truputis – persitempiu. Jau laikiu, kad bent užkabintų petimi, eidamas pro šalį. Bet jam arba nurodė pernelyg nelįsti, arba bijo pats.

Diegia širdį. Reikalauju seselės. Ta pati, pavasarinė istorija. Elektrodo srovė – per rankas. Ir prakaituoja delnai. Neatrodė pačiam, kad labai jaudinčiausi. Ir vis dėlto – visi nervų suskystėjimo požymiai.

Naktimis svarstau: baigti su Ričardu ar dar pakentėti. Gal trečia nakties. Ričardas sako:

– Skaiciavau, kiek turėjau bobų. Nuo vaikystės, kai pradėjau su vieno profesoriaus dukra, prisiminiau gal penkiadešimt. Pats kiek turėjai?

Tyliu.

– Pats tikriausiai iškrypėlis?

Tyliu. Mato, kad nemiegu. Nagrinėja kiekvieną atvejį. Po to moterų numylėtinis pereina prie iškrypėlių.

RAUDONŲ ŽIBINTŲ GATVĖJE

Lapkričio pradžia. Kviečia į tardymą. Einu paskui prižiūrėtoją įprastu keliu. Bet mostelėjo eiti toliau. Per mano svečiavimosi laiką izoliatoriaus ir tardymo kabinetai tapo modernesni – automatizavosi.

Sienomis driekiasi pluoštai laidų, skirstytuvai. Vietoje popierinių užrašų ant durų „Idiot sldstvijs“ (Vyksa tardymas), dabar jau dega raudonos raidės. Toks užrašas šviečia beveik prie kiekvieno kabineto. Tarsi raudonų žibintų gatvė.

Priėjome Rimkaus kabinetą. Rimkus paskambino į rūsi. Atveda Šarūną.

Akistata. Pabandžiau susikaupti. Permečiau mintyse, kaip laikytis. Per praėjusią akistatą nieko nepripažinau. Per šią turėjau sutikti bent su keliais teiginiais – viską neigti nebeįmanoma.

Įvedė Šarūną. Rengiausi būti šaltas ir oficialus. Bet tas, kurį pamačiau šikartą, buvo vertas pasigailejimo. Laukiau ne tokio. Anumot šaunus ir pasitiktis Rimkaus draugas tarpduryje pasirodė beveik verkiantis vaikas.

Oficialioji dalis rami. Tardytojai neginčio to, kas mes sakėme. Kai persimetėme keliais žodžiais apie sveikatą, pagrasino nutraukti akistatą.

– Prašom, – atsakiau, ir jie daugiau netrukde.

Jautėme: bylos pabaiga.

O už lango grojo orkestras. Kažkas mokėsi šaukti „ura!“ Treniruotės prieš lapkričio septintosios perversmo minėjimą.

– Ilgokai mes kankinote, – kreipiausi į tardytoją.

– Ir vėl negalėsime su darbo liaudimi petys petin praeiti pro tribūnas.

– Ką tu kalbi, – šnabždėjo Šarūnas. – Tu vis dar nesupranti, kur esame?

Jie pasiekė savo tikslą. Bendrauti nebegalėsime. Lapkričio baigėsi mūsų su Ričardu gyvenimas dviese. Gavome naują bendrą. Stambus ir į aukštį, ir į plotį, maždaug keturiadešimtmetis vyras iš Kauno. Kiek stambi jo povyza, tiek menka (bent jau iš pasakojimų) veikla.

– Ką aš žmogus su pradiniu išsilavinimu galiu suprasti. Pasiūlė pinigų ir spausdinau. Ar ten maldaknygė, ar kas – koks mano reikalas. Žmona įkalbėjo. Sakė, reikia pinigų. Negi su žmona pyksies. Buvo aišku: žmona tokia, kad tikrai geriau nespėkty.

Ričardas atrodė susibaigęs. Kai atsirado naujas, atsigavo. Prasidėjo domino trise. Kol Algį mokėme ir Ričardas išlošdavo, buvo neblogai. Kai naujokas įgudo, prasidėjo įprastos istorijos.

Algį dažnai tardė. Supratau, kad jis iš Plumpos bylos. Tardyme man pasakė:

– Paėmėme tavo Plumpą.

Paminėjo dar kelias pavardes, pasigyrė:

– Buvo įdomi operacija.

Jaučiau, kad izoliatoriaus papildytas. Visą dieną koridoriuje vaikščiojo kaip gatvėje. Kai vedė į pasiūlytą kambarį, vienos kameros durys buvo praviros. Prigrūsta įvairiausių popierių, lagaminų. Aplinkui sukinejo keli tardytojai.

Ričardas rimtai susirūpino Algį. Klausinėjo apie jo tardymus, aiškino, ką daryti. Dažnai, lyg saugodamasis manęs, šnibždėjo Algį tyliai, beveik į ausį. Dar nežinojau, kas yra Algis, ir jį draugystę žiūrėjau abejingai. Ričardas jau nebeslėpė sėdėjęs už kriminalinius darbelius. Bet dabar, kai atėjo Algis, aiškėjo šis tas naujesnio: Ričardas turėjęs reikalų su „Kronika“. Galvojau: arba jiedu mane medžioja, arba Ričardas Algį pasigaus.

Iš tardymų Algis grįžta naiviai, kaip vaikas, nustebejęs.

– Už ką mane bausti?

(Bus daugiau)

ŠVIESI DIENA DEKANO GYVENIME

Trečiadienis, liepos 21, buvo ypatinga diena ne tik Northern Illinois universiteto (N.I.U.) istorijoje, bet ir dr. Romualdo Kašubos P.E. profesiniame gyvenime. Tą rytą oficialiai pradėta naujojo inžinerijos pastato statyba. Tai didelis dr. Romualdo Kašubos, N.I.U. College of Engineering and Engineering Technology College dekanas, laimėjimas.

Gimęs Kaune, Romualdas atvyko į Ameriką 1948 metais. University of Illinois Urbanoje studijavo mechaninę inžineriją, ten gaudamas B.S., M.S. ir Ph.D. (1962) laisvius.

Dr. Romualdas Kašuba turi vienuolikos metų industrinę ir dvidešimt trejų metų inžinerijos dėstymo patirtį. Iki 1986 m. jis dirbo Cleveland State universitete, kur vadovavo mechaninės inžinerijos departamentui ir po to buvo direktorius inžinerijos daktarų programoms. Jis yra dirbęs erdvių tyrinėjimo bei gamybos firmose, surengęs tarptautines ir vietines technines konferencijas. Dr. Kašuba yra gavęs įvairių profesinių ir akademinių žymenų — Fellow, American Society of Mechanical Engineers; Cleveland State University Distinguished Faculty Award; Sigma Xi, Tau Beta Pi; NASA Inventions and Contribution Board for Developing New Technology. Itrauktas į sąrašus „American Men and Women of Science“ ir „Who's Who in America“, skaitęs paskaitas Japonijoje, Kinijoje, Lietuvoje, Vokietijoje, Danijoje, Italijoje, Australijoje ir Venesueloje.

Nuo 1986 m. dr. Romualdas Kašuba dekanas Northern Illinois University College of Engineering and Engineering Technology (CEET), kuriame yra elektros, industrinės, technologijos ir mechaninės inžinerijos departamentai. Kiekviename departamente veikia B.S. ir M.S. programos. Yra 1,150 („undergraduate“ ir „graduate“) studentų, 50 profesorių, 20 profesinių darbuotojų ir 60 „graduate“ asistentų. Šiuo metu CEET turi 27 modernias laboratorijas ir 350 naujausių kompiuterių. Laikiniai buvo papildomi naudojamosi patalpos artima Sycamore miestelyje. Illinois gubernatorius Jim Thompson ir Illinois Board of Higher Education 1985 m. priėmė College of Engineering and Engineering Technology įstei-

gimui. Inžinerijos programų akreditacija buvo gauta rekordiniu laiku. 1989-1990 akademiniiais metais, ir JAV Accreditation Board for Engineering and Technology suteikė dr. Kašubos vedamai College of Engineering and Engineering Technology pilną pripažinimą. Taip pat 1989 metais buvo gautas State of Illinois leidimas naujojo inžinerijos pastato projektavimui. Statybos finansai buvo duoti 1993 metais.

Inžinerijos pastatas, Holabird and Root Čikagos architektūrinės firmos projektas, kainuos apie 30 milijonų dolerių. 400 pėdų ilgio, 125,000 kv. pėdų pastato statyba bus baigta 1995 metais. Čia bus 29 laboratorijos, auditorija, kompiuterių centras ir klasių kambariai. Pastato išorė bus naudojamas stiklas, plienas ir smėlakmenis („limestone“).

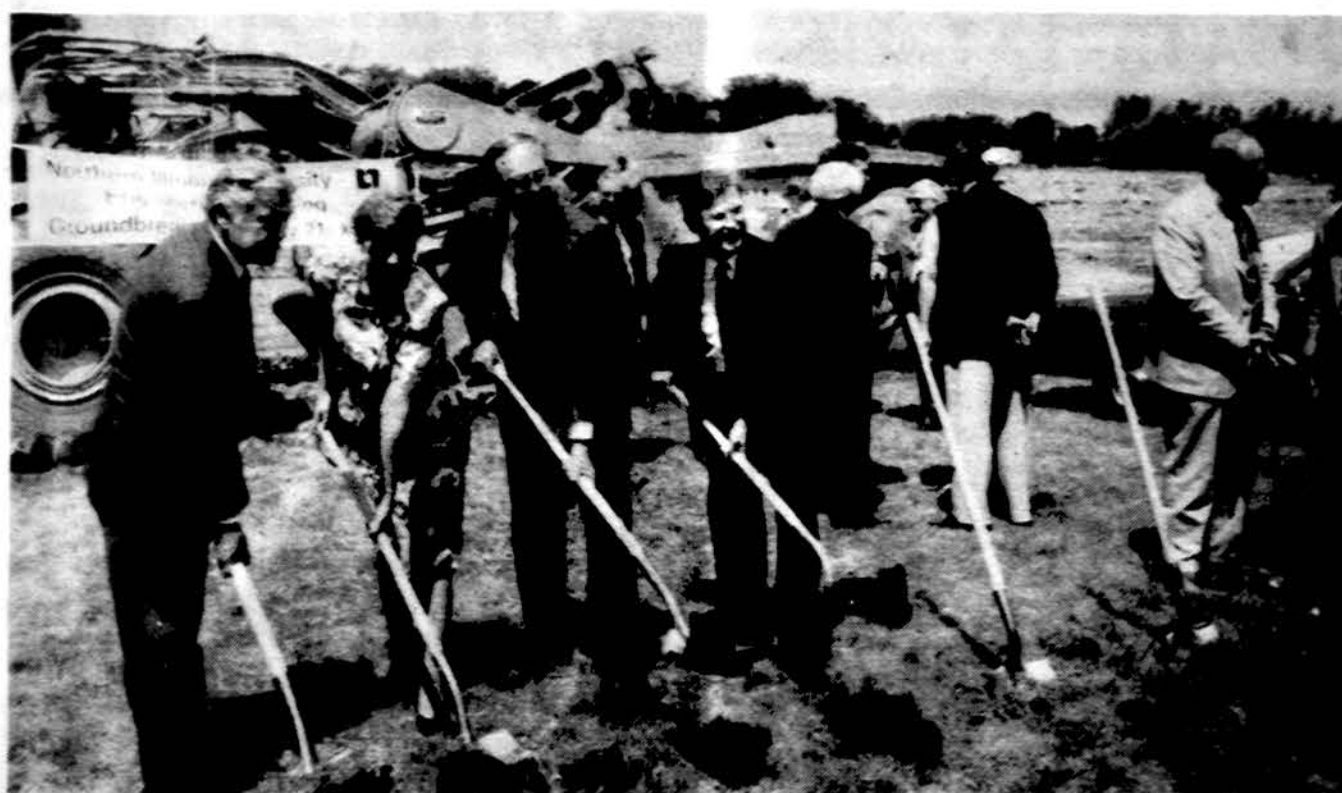
Liepos 21 dienos ryte susirinko apie 400 universiteto bei Illinois valstybės pareigūnų ir dr. Romualdo Kašubos draugų simbolinei statybos pradžiai. Daugelis sveikino dr. Kašubą, tarp jų sveikino Illinois gubernatorių Jim Edgar ir asmeniškai sveikino Northern Illinois universiteto prezidentas dr. John La Tourette, nes dr. Kašubai vadovaujant koledžas ne tik plėtėsi, bet užsitarnavo Illinois valstybės ir industrijos įvertinimą.

Romualdo Kašubos brolis Jonas yra Ferranti Sciaky įmonės prezidentas. Romualdas 1961 m. vedė biologę Nijolę Mekytę ir išaugino dvi dukteris — Dalią baigusią verslo mokslus ir dirbančią pramonėje kaip „personnel officer“, ir Vidą, kuri baigė medicinos mokslus ir yra anesteziologė.

Dr. Romualdas Kašuba P.E. priklauso Vytauto Didžiojo universiteto ir Kauno Technologijos universiteto senatams. Jis yra sudaręs sąlygas kelioms Lietuvos profesoriams vesti seminarus Northern Illinois universitete, o „graduate“ studentams gauti asistentų stipendijas studijoms. Yra malonu, kad galima suderinti profesinius siekius ir prisidėti prie pagalbos Lietuvai.

Indrė

Daugelyje pasaulio kalbų bene populiariausia balsė yra „a“, bet anglų kalboje, skaičiuojant nuo vieno, pirmą kartą raidė „a“ randama tik rašant 1,000 — „thousand“.

Pradedant naujo inžinerijos pastato statybą DeKalb Northern Illinois universitete, prakasama žemė (iš kairės): dr. Valdas Adamkus, Nijolė Kašubienė, dr. Romualdas Kašuba ir dr. Donatas Tijenėlis.

Nuotr. I.T.

LIETUVAI REKLAMA, KURIOS IR NORĖDAMAS NENUPIRKSI

Mums, lietuviams, labai džiugu girdėti, kai Lietuvos vardas vertinamas. Netveriamas džiaugsmu ir pasididžiavimu, kai lietuviams pasiseka kultūros, meno, literatūros, ar netgi profesiniame lauke. Kai Lietuva kelsi iš okupacinio jungo vėl į nepriklausomybės atstatymą, jos vardas kasdien mirgėjo spaudoje, skeldėsi radijo bangomis ir televizijos kanalais.

Siomis dienomis pateko į rankas amerikiečių „Travel Weekly“ žurnalas (Nr. 49 - 1993.VI.24), kurio viršelyje puiki spalvota Trakų pilies nuotrauka, o apačioje stambiomis raidėmis išspausdinta: „Lithuanian: Private firms aim to advance tourism“. Net pusė žurnalo turinio paskirta Lietuvai. Keli ilgi straipsniai ir ketvertas spalvotų nuotraukų vaizdžiai nupasakoja Lietuvos problemas, visokias galimybes, tautai besikeliant iš sovietų priespaudos.

Jennifer Dorsey rašo, kad Pabaltijo tautų specialistė pataria vykti į Lietuvą ne pavieniai, bet su ekskursijom, kurios turi puikius vadovus. Lietuva — nuostabus kraštas, — teigia ji, bet cituoja Rūtą Pauperienę, GT International kelionių biuro

viceprezidentę iš Hickory Hills, Illinois, tos srities patyrusią specialistę, kad geriausiai keliauti Lietuvoje patartina su grupe. Keliai dar ne visur tiksliai pažymėti, o nepadeda ir kuro stoka. Dorsey išvardina aukšto lygio muziejus, kuriuose gausiai atsispindi istorija, menas ir mokslas.

Kitame ilgame straipsnyje vėl minimas GT International kelionių biuras, kuris vežė amerikiečius nuo Vilniaus, per Trakus į Kauną, Šiaulius, Klapėdą, Palangą, Nidą ir kitus miestus bei vasarvietes, išsprendęs kuro stokos problemą savo būdu. Biuro vadovybė, kurios prezidentas yra Algis Grigas, nupirko benzovežį, kuris yra pasleptas ir apsaugotas, todėl kelionės biurai užtenka savo benzino. Tokiu būdu GT International patariau savo klientūrai su lengva mašina ir vairuotoju bei lydinčia gide, nekalbant apie autobusus didesnėm grupėm. Amerikietė negalėjo atsistebėti, kaip gražiai, skoningai ir gerai lietuviai yra apsirengę. Tačiau, matant lietuvių nustebusius žvilgsnius, mestus į amerikiečių grupę, keliaujančią su GT International kelionių biuro Mercedes autobusu, atrodo, kad amerikiečių turistai Lietuvoje dar yra didelė naujiena.

Vėl kitame išsamiam straipsnyje patariama geriau vežtis grynus pinigus, apie arbatpinigius, tarnaičių patarnavimą viešbučiuose ir kitus buitinius dalykus. Supažindina skaitytojus su krašto sostine, apibūdina Lietuvos dydį (du kartu didesni už Belgiją), išvardina kaimyninius kraštus, su kuriais Lietuva ribojasi, duoda gyventojų skaičių (3.7 milijonų), nepamiršta, klimato (70 laipsnių liepos mėn., apie 20 laipsnių sausio mėn.), užsimena kalbą (atgautą, kaip valstybinę 1989 m.), atkreipia dėmesį į etnišką mišinį (80 nuosimčių lietuvių, likusieji — rusai ir lenkiškai kalbantieji), nurodo valiutą, pamini reikalingus dokumentus ir pagaliau pažymi tautines šventes (Vasario 16-toji ir liepos 6 d. — Mindaugo vainikavimas karaliumi 13-tame šimtmetyje).

Būtų labai malonu matyti ir daugiau tokių informacinių puikių straipsnių apie Lietuvą.

Stasė Semėnienė

DAUG KAINUOJA MAISTAS

Lietuvoje gyventojai išleidžia 80 procentų gautų pajamų: du trečdaliai išlaidų tenka maistui. Pensininkai maistui skiria net 73 procentus vartojimo išlaidų. Išlaidos maistui padidėjo dėl išaugusių maisto produktų kainų, o įsigytų ir suvartotų produktų kiekis sumažėjo.

R.K.

Dr. Romualdas Kašuba (kairėje), inžinerijos fakulteto dekanas, ir dr. John La Tourette, Northern Illinois universiteto prezidentas.

Nuotr. Nijolės Kašubienės

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įs mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8651

ELEKTROS. ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus.
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

FOR SALE

Oak Lawn, 3 bdr., tri-level with 1 1/2 bathrooms; basement, attached 2 car garage; excellent condition.
\$178,000. Tel. 708-424-6075.

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas su baldais Brighton Pk. apyl. Kreiptis: tel. 312-376-7883.

U.S. SAVINGS BONDS

THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

Vėjūnė Jonatina Baltrušaitytė.

keliaudama daugelį Europos pagrindinių miestų. Kelis kartus buvo Lietuvoje. Vėjūnė mėgsta skaityti, rašo eilėraščius, kurių keli buvo konkurso kelių atrinkti ir išspausdinti amerikiečių spaudoje. Laisvalaikio skambina pianinu, gitara ir groja saksofonu. Šiuo metu lanko Santa Monica kolegiją, ruošdama pagrindą politinio (tarptautinio santykiavimo) srityje.

B.M.

Can You Make A Difference?

THE MARIANS OF THE IMMACULATE CONCEPTION

Priests and Brothers teaching of God through service to others in education and parish and mission work around the world.

Put your faith in action.

Contact:
Fr. Bill Hayward, M.I.C.
Vocation Director
Congregation of Marians
Thompson, CT 06277
(203) 923-9565

Dail. POVILAS PUZINIS monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausią premiją tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana tinka bet kuriomis progomis įteikti bet kam: sveikintui ar lietuviui. Knygos kaina 25 dol. Illinois gyventojams Tax 2.19 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol., Canada — 4.50 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

VYTAUTAS LANDSBERGIS

ATGAVĘ VILTĮ

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininko kalbos, išleistos Kanadoje. Tai labai padrašinanti ir įtikrovi atviromis akimis įžvelgiančios ir miniai pasakytos kalbos. Įžangą parašė PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, redagavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Leidinys turi 227 psl., gausiai iliustruotas. Šią knygą verta įsigyti ir perskaityti. Leidinys didelio formato. Knygos kaina 10 dol. Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 2 dol., Canada — 3 dol.

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

VINCAS ŽEMAITIS

1983 m. Čikagoje iš gyvųjų tarpo i Amžinybę iškeliavo diplomuotas miškų inžinierius Vincas Žemaitis. Gimęs 1896.X.21 d. Andriškiuose, Žaliosios valsč., Vilkaviškio aps., 1907-15 m. mokėsi Marijampolės gimn., 1917 m. baigė lietuvių gimnaziją Voroneže ir 1917-18 m. studijavo Charkovo veterinarijos institutą. Nuo 1911 m. priklausė ateitininkų organizacijai. Grįžęs i Lietuvą 1918-19 m., buvo Vilkaviškio aps. valdybos narys. 1919 m. Pirmosios Lietuvos Konferencijos (Kaune) prezidento sekretorius, Spaudos biuro narys. 1922-23 m. studijavo Berlyno žemės ūkio institute, o 1923-25 m., prie Dresdeno, Aukštojo miškų mokykloje, kur (parašęs diplomų darbą apie Lietuvos miškus) gavo miškų inž. diplomą. Nuo 1926 iki 1944 m. Kazlų Rūdos miškų urėdas, 1929-40 miškų departamento tarybos narys. 1929 m. vienas steigėjų Lietuvos miškininkų s-gos. Išeivijoje atsteigtos s-gos pirmininkas nuo 1952 m. 1921 m. buvo „Laisvės“ dienraščio atsakomasis redaktorius, bendradarbiavo „Lietuvos ūkyje“, „Mūsų giriose“, „Girios aide“, „Liet. Enciklopedijoje“ ir viršutinėje kitų laikraščių.

V. Žemaitis, nenustodamas sielotis ir rašinėti Lietuvos miškų dabarties bei praities problemomis, ypač išeivijoje (1949 m. atvyko i JAV ir apsigyveno Čikagoje), gilinosi i Lietuvos žemių sienų klausimus ir, tikra to žodžio prasme, gyveno senosios Lietuvos bei lietuvių genčių gyventų žemių sienų klausimais, ypač Sūduvos ir Mažosios Lietuvos.

1958 m. parengė i 1960 m. savo lešomis Čikagoje išleido 122 psl. veikalą (su 5 žemėlapių), „Sienų klausimų srity tarp Baltijos ir Jaudųjų jūrų“. Besirūpindamas kuo gilesniu lietuvių genčių gyventų žemių, sienų išnagrinėjimu, tame veikale jisai pateikia net kontroversines, priešingas nuomones, parodydamas (pabėgėlių stovyklų laikotarpio) tos ar kitos tautinės grupės atstovų pareikštas aspiracijas atžvilgiu „politinių sienų“ su kaimynais, kur tos aspiracijos dažnai buvo persunktos maskimaliniais

užmojais kaimynų žemių sąskaiton. Tų diskusijų „protokoluose“ ypač atsispindi lenkų atstovų užmačios i visų Lenkijos kaimynų žemes, visur tokias pretenzijas remiant tarimomis Lenkijos „istorinėmis teisėmis“. Čia priklausau didelė padėka V. Žemaičiui už tos medžiagos paskelbimą, ypač todėl, kad ir dabar nemaža lenkų „politikių“ ir šiandieną reiškia savo fantastiškas pretenzijas i lietuviškas žemes.

1964 m. išleido „Sūduvos praetis“, joje trumpai aptardamas sūduvių-jotvingių-dainuvių kovas ir gyventas žemes, jų likimą. Tais pat 1964 m. pasirodė jau stambesnis veikalas „Pietinė Lietuva Grigaliaus Valavičiaus 1595 metų Lietuvos girių aprašyme“, kurio redaktoriu i svarbiausiu dalyviu buvo V. Žemaitis, tame veikale pateiktas minėto „girių aprašymo“ vertimą su daugybe dokumentų bei savo komentarų. Tos knygos pirmoje dalyje, apie G. Valavičių bei jo „girių aprašymą“, Lietuvos girių sunykimą, Lietuvos miško ūkį XVI šimtme. Lietuvos istatymuose, Pietinės Lietuvos upių bei ežerų vardus, kryžiuočių kelius i Sūduvą ir to krašto kalbinę bei vietovardžių apimtį buvo straipsniai prof. J. Kuprionio, prof. dr. Z. Ivinskio, teis. J. Dainausko, prof. S. Kolupailos, prof. dr. J. Totoraičio ir kalbininko P. Butėno. Knygos apžvalga anglų kalba parašė (sūnus) A.J.A. Žemaitis. Senosios Lietuvos valstybės miškų ūkiui pažinti tas 1559 metų „aprašymas turi esminės reikšmės, ypač kaip tiesioginis (to laiko) šaltinis. Čia didelis V. Žemaičio nuopelnas buvo ne tik to dokumento (vertimo) paskelbimas, bet ir jo bei jo laikotarpio Lietuvos istorijos aptarimui reikalingų bendradarbių sutelkimas i darnų būrį.

1979 m., irgi Čikagoje, išėjo iš spaudos vertimas studijos „Pietryčio Pabaltijo etninė praetis – Etninės teritorijos istorinio tyrinėjimo duomenys“. Tai antroji dalis P. I. Kušnerio (Knyšev) veikalo „Etninės teritorijos ir etniniai rubežiai“, 1951 m. TSRS Mokslių Akademijos (Etnografijos instituto) darbai naujoji serija tom. XV) išleisto Maskvoje. Jokiamas

SVEIKINIMAI IŠ TOLIMOS AUSTRALIJOS!

Pradėjusi šokti Čikagoje, dar vis nesustojusi i Sydney atsidūrė.

Šio miesto lietuvių tautinių šokių grupė „Šukury“, kuriai priklausau, turėjo garbę Čikagoje garsiuoju gražuoliu Operos rūmų 20-mečio festivalyje š.m. birželio 14 d.

Tiek buvo šoktavo, tiek pasirošimo, o šokė tik 7 minutes... Ir salė man neatrodė labai didelė ir nebuvo ji žmonių pilna. Jaučiausi truputį nusivylusi. Tačiau buvo malonu, kad penki „Šukurio“ šokėjai, šokę pirmajame „Folkloric“ festivalyje 1973 m. šiuose rūmuose, buvo pagerbti: nedidutis, plikutis šio spektaklio režisierius, apsilvėjęs fraku ir spoksodamas

pro savo milžiniškus akinius, išdidžiai iššaukė tų šokių vardus, šokėjus smarkiai pabučiavo i abu žandus ir įteikė po rausvą rožę... Jie, truputį nustebe, režisierius „atbučiavo“. Siek tiek nusivylė, kad nedavė kokio ženklelio ar rašto. Taigi... taip ir praėjo... Be to, įsivaizduokit tik, gražieji Operos rūmų laiptai lauke buvo visi išgriauti-taisomi, negalėjom net šaunios nuotraukos lauke padaryti.

Bet Joninės Lietuvių klube buvo labai smagiai atšvęstos. Čia visi nebesijaudindami kuo puikiausiai pašokom.

Su geriausiais linkėjimais lietuviškam jaunimui, ypač tautinių šokių šokėjams.

Dovilė Z.

Sydnejaus operos rūmų atidarymo 20 metų sukakties šventėje dalyvavusių „Šukurio“ tautinio šokių grupės šokėjai.

Lietuvos skautai ruošiasi Jubiliejinei stovyklai Kunigiškių stovyklavietėje. Nuotr. Vilgailės Lendraitienės

kitame veikale nėra sutelkta tiek daug duomenų apie Mažosios Lietuvos lietuviškumą archeologijoje, toponimikoje, laidojimo apeigose bei antkapiose, lingvistikoje, gyventojų statistikoje, architektūros palikime. To veikalo vertimą atliko V. Žemaičio kolega, miškų inž. Aleksandras Tenisonas. Reikėjo galimai geriau paaiškinti tekstą, atitaisyti vardų bei vietovardžių išraišką, identifikuoti pavadinimus. V. Žemaitis ir čia sutelkė bendradarbių grupę. Tas veikalas turi 13 skyrelių, kurių vertimas, specialiomis išnašomis, buvo paaiškintas, papildytas.

Tie abu veikalai buvo parengti ir išėjo iš spaudos tik V. Žemaičio užsipyrimo bei rūpestio dėka. Tiesa, jisai sulaukė priekaištų spaudoje, kad tuose veikuose esama svertimų ir net lietuviams priešingų teigimų (ypač P. Kušnerio veikale). Vienok, galima drąsiai pasakyti, jog tik siaurai galvojančiam galėjo atrodyti, kad geriau buvo nepateikti Kušnerio veikale surinktos medžiagos apie Mažosios Lietuvos lietuviškumą, kadangi, tame veikale yra ir antilietuviškų teigimų ar apibūdinimų. Lietuvoje dabar išėjo to veikalo nauja laida, o Lietuvoje vis labiau susirūpinama tuo kraštu.

Stalino mintis, isakant parengti tą veikalą, neabejotinai buvo noras parodyti „pasauliui“, kad raudonoji armija, užimdama Prūsiją, seną Mažąją Lietuvą, užima nuo amžių lietuvišką žemę, kuri istoriškai priklauso jojo, Stalino, valdomai Lietuvos TSR.

Lietuvos istorijos bei lietuvių gyventų plotų klausimų žinovų telkimą i vis naujus leidinius, V. Žemitis plėtė. Susiries su Poznanės universiteto prof. J. Ochmanskiu (paskelbusiu keliasdešimt studijų įvairias senosios Lietuvos istorijos klausimais i kurio „Historia Litwy“ net 3-ji laida išėjo Lenkijoje), gavo iš jo didelę studiją apie Lietuvos rytines etnines sienas. Tos studijos lietuviškas vertimas yra paskelbtas „Rytų Lietuva“ veikale. Tą studiją prof. J. Ochmanski parengė primygtinai V. Žemaičio prašymu. 1982 m. toji studija išėjo atskiru leidiniu. Susirašinėdamas su prof. J. Ochmanskiu, V. Žemaitis rūpinosi išleidimu naujo, didelio veikalo „Codex Vitoldiane“ ir telkė net lešų jo išleidimui („Vitoldiana. Codex privilegiorum Vitoldi Magni Ducis Lithuaniae 1386-1430“ išėjo tik 1986 m., t.y. po V. Žemaičio mirties). To veikalo reikalą V. Žemaitis su J. Ochmanskiu susirašinėjo kelerius metus. Tai Vytauto Didžiojo privačių laišku, dovanų aktu, smulkių privilegijų rinkinys.

Pagaliau patyręs, kad ASS Vydūno Fondas yra užsiėmęs perspausdinti Vydūno „Sieben Hundert Jahre Deutsch-Litauisch-Beziehungen“ (veikalo, kurio beveik visą laidą vokiečiai naciai sunaikino), susisieks su vokiečių profesoriumi dr. V. Falkenhahn, kuris bendradarbiavo su Vydūnu, kai tasai ruošė minėtą veikalą, ir gavo profesoriaus V. F. rašinį to veikalo perspausdinimo pratarnei (veikalas pasirodė 1982 m.).

Be studijų parengimo, V. Žemaitis daug rašė i periodinėje spaudoje – pradėjo daugiau miškininkystės, Lietuvos miškų klausimais, bet paskutinį savo gyvenimo dešimtį metų veik vien Lietuvos istorijos klausimais. Jis iki paskutinių savo gyvenimo dienų (mirtis 1983.II.15) nesiliovė būti istorinių studijų parengėju, redaktoriu, vertėju, toli neužbaigęs savo pradėtų darbų. Jisai gyveno Lietuvos istorijos dokumentacijos skelbimo svarba i būtinumu.

Pabaigai galima dar pažymėti, kad minėtas prof. J. Ochmanski savo straipsnyje apie V. Žemaičio veiklą (Metraštys „Lituanica-Slavica Posnaniensis, Studia Historica, I, 1985) „In Memoriam Vincas Žemaitis“ priminė dar kitus V. Žemaičio rašinius: „Lietuvos etninių sienų klausimais“ (1971), „Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai nuo Vyslos iki pat Maskvos (1972), „Liublino unijos sukakties paraštėje. Santykiai su kaimynais lenkais 1569-1969“ (1970). Tad neabejotina, kad V. Žemaičio paminėtas palikimas turi didelės išliekamosios vertės, o Mažosios Lietuvos lietuviškai praečiai pristatyti jo atlikti darbai ir šiandieną yra aktualūs.

Jonas Dainauskas

POPULIARIOS MUZIKOS FESTIVALIS PALANGOJE

Rugpjūčio 1-7 dienomis Palangos kurorte vyks tradicinis populiarios muzikos festivalis. Dvidešimt antram rengiamam festivaliui šiemet buvo iškiliu grėsmė, kad jis neįvyks, nes nebuvo pinigų. Tačiau 10,000 dolerių festivaliui paaukėjo tabako gaminių Skandinavijos šalyse prekiaujanti Danijos firma „House of Prince“. Nemokamai garso aparatūrą festivaliui išnuomojo kitas sponsorius – firma Yamaha.

Festivalio programoje – koncertai, atspindintys visus lietuviškos populiariosios muzikos žanrus. Pirmą dieną pasirodys žinomi Lietuvos estrados dainininkai, kitos dienos skiriamos džiazui, rokui, kaimiškajai muzikai, elitinio vokalo atstovams.

Kaip tvirtina „Palangos 93“ rengėjai, festivalis pretenduoja pateikti i Lietuvos rekordų knygą. Jo koncertų Palangos estradoje klausėsi apie 750,000 žmonių. (ELTA)

LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ SAVAITĖ DAINAVOJE

Rugpjūčio 1-8 d. Dainavoje vyks 37-toji Lietuviškų studijų savaitė, rengiama JAV ir Kanados Lietuvių fronto bičiulių. Savaitės paskaitose ir diskusijose bus minimos dabartinio Lietuvos gyvenimo, išeivijos vaidmens bei nusiteikimų ir apskritai tarpusavio santykių temos. Numatyta tokia, nors dar ir negalutinė, programa.

VIII.1 ir 2 (sekmadienį ir pirmadienį) – poilsis ir pokalbiai laisvomis temomis.

Antradienį, VIII.3 – Vilija Aleknaitė, Lietuvos Seimo narė, kalbės apie Lietuvos žemės ūkio reformos kryptis, kelius ir klystkelius. Tą patį dieną bus i laisvę fondo ir Lietuviškų studijų centro narių susirinkimai.

Trečiadienį, VIII.4 – simpoziumas: LFB ir kitų išeivijos organizacijų nauji uždaviniai. Referantai – Juozas Kojelis, Algis Raulinaitis, Viktoras Naudžius, Linas Kojelis, Juozas Baužys, Vytautas Volertas.

Ketvirtadienį, VIII.5 – I simpoziumas: politinė tikrovė ir jos perspektyvos Lietuvai. Dalyvauja – Vilija Aleknaitė, Juozas Ardy, Adolfas Damašius, Jonas Pabedinskas, Petras Kisieličius, Vytautas Vardys.

II simpoziumas: LFB veikla pagrindiniuose išeivijos veikniuose. Referantai – Antanas Razma, Kazys Ambrozaitis, Viktoras Naudžius.

Penktadienį, VIII.6 – JAV ir Kanados LFB konferencija; LFB tarybos posėdis.

Šeštadienį, VIII.7 – Simpoziumas: užsienio lietuvių pareigos dabartinėje Lietuvai. Dalyvauja – Vilija Aleknaitė, Kazys Ambrozaitis, Gintė Damašytė, Petras Kisieličius, Linas Kojelis, Vytautas Vardys.

Studijų savaitę bus užbaigiama šeštadienio vakaro literatūros ir poezijos programa, kuria rūpinasi rašyt. Vytautas Volertas.

J. Baužys

VEŽIOJO PIRKĖJUS

Kelios, atokiau Vilniaus centro esančios, parduotuvės organizavo nemokamą pirkėjų vežiojimą iš miesto centro ir atgal. Pirkėjai mielai naudojasi šia paslauga, nes centre esančių parduotuvių kainos yra aukštesnės.

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones i Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO – siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu i namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9625 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-47 ir 77-43-02

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1993 m. liepos mėn. 29 d.

5

PADĖKA A.†A. VILIUS BENDORAITIS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis mirė 1993 m. birželio mėn. 29 d. ir buvo palaidotas liepos mėn. 2 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Mes norime padėkoti visiems, kurie jam suteikė paskutinį patarnavimą ir palydėjo i Amžinojo Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kun. kleb. J. Kuzinskui už gedulingas šv. Mišias ir palydėjimą i kapines, taip pat kan. V. Zakarauskui ir kun. V. Mikolaičiui už velionio aplankymą ir maldas koplyčioje.

Nuoširdus dėkui visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jo sielą. Dėkojame visiems, kurie prisuntė velioniui gėlių, pareiškė mums toje liūdesio valandoje užuojautą.

Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybės padėkoti.

Dėkojame karšto nešėjams ir laidotuvių direktoriui D. A. Petkui ir sūnui už malonų patarnavimą.

Visiems nuoširdus ačiū!

Šeima

A.†A.

DOUGLAS J. McFADDEN

mirus, jo žmonai RŪTAI, uošviams DONATUI ir RIMUTEI NASVYČIAUS ir jų Motulei IZABELEI JONAITIENEI reiškiam širdingą užuojautą ir kartu liūdimė.

Kazys ir Jonas Gudėnai su šeimomis

A.†A.

NELEI VILŪNIENEI FELDMANN

mirus, jos vyrą dr. GERHARD FELDMANN, dukteris RAMUNĘ, LAIMĄ ir VIDĄ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Dr. Jorge ir Sofija Galante
Juzė Kabliauskienė
Vanda ir Antanas Brazdžiūnai

A.†A.

ONAI GIEDRAITIENEI

tebūna lengva svetingos žemės velėna. Guodžiame velionės seserį BRONĘ ŠTANGENBERGIENĘ, mūsų draugijos mielą narę, ir visus velionės liūdinčius.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

Mokyt. ANUPRUI TAMULYNUI

mirus, žmoną ANASTAZIJĄ, dukterį dr. BIRUTĘ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Pedagoginis Lietuanistikos Institutas

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agėtūra organizuoja grupines ir individualias keliones i Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmad., antrad., trečd., ketvd. ir penkt. 9 v.r.–5 v.p.p., šešt. 9 v.r.–1 v.p.p.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Autobusas su stovyklau-tojais į jubiliejinę skautų stovyklą išvyks šį šeštadienį, liepos 31 d., nuo Jaunimo centro. Skautai ir skautės renkasi 7:30 val. ryto. Autobusas išvažiuos punktualiai 8:00 val. r. Pasivėlavusių nebūs laukiama. Visi skautai, esantys stovyklinėms darbo uniformomis. Visi pasiima iš namų sumuštinių ir gerimo — pakelyje bus su-stojama gamtoje pavalgyti. Primenama, kad į autobusą bus priimama tik skautiška kuprinė. Visi kiti daiktai bus gabenami sunkvežimiu ir turi būti į Jaunimo centrą atvežti ketvirtadienį, liepos 29 d., tarp 7-9 v.v.

Lidija Ringienė dirba „Maironio“ liuanistinėje mokykloje, yra „Vyčių“ tautinių šokių grupės mokytoja, priklauso ateitininkams, o dabar pirmininkauja „Gyvybinio Reikalo“ puotos rengimo komitetui ir kviečia pasilinksinti rugsėjo 11 d., 6:30 val. vak., Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Programoje: atgaiva, gera vakarienė, „Žiburio“ orkestras ir progą susitikti vieną lietuvių išmokyti.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte moterystės sakramentui ruošiasi: Andrius Stankus su Renata Naudžiute; Andrius Z. Pukšys su Migele Kupšaitė; Darius A. Rūbas su Barbara Swanson; Petras E. Razma su Kristina Ž. Kličiute.

Universiteto baigimo progą (iš kairės): vyras Fred, Joan Jankauskas, sūnus Antanas, motina Teodora Kužienė ir sūnus Aleksas.

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis dėkoja už sekancias aukas: Balio Rūkštelės atminimui: Emilija Rūkštelė \$100, Rūta ir Linas Mikulionis \$15, Bernard ir Ruth Platt \$50, Nijolė ir Algis Lapšys \$25, John G. Adam \$20, Nancy E. Griem \$5.00.

(sk)

x Švč. Marijos Snieginės pamaldos su šv. Mišių auka bus rugpjūčio 5 d., ketvirtadienį, 6:30 v.v. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Atsinešime po gėlę švč. Motinai. Tai paskutinės „Židinio“ ruošiamos pamaldos šiais metais, nes kun. dr. K. Trimakas vėl kelioms mėnesiams išvyksta į Lietuvą. Kvietiamo dalyvauti.

(sk)

x Gera naujiena Los Angeles apylinkėse lietuviams! Baltia Express atstovas kasdien priimines jūsų siuntinius Lietuvių Tautiniuose namuose. Teiraukitės tel. 213-661-6028 arba pristatykite siuntinius 3354 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039.

(sk)

Jau labai netoli „Drago“ gegužinė, įvyksianti ateinančių sekmadienį, rugpjūčio 1 d., Marjonų sodelyje, 4545 W. 63 St., Čikagoje. Kvietiamo visus draugauti su „Dragu“, maloniai praleisti popietę artimųjų ir pažįstamų tarpe (o juk visi mūsų dienraščio skaitytojai, yra vienas kitam artimi!). Gegužinė prasidės šv. Mišiomis 12 val. — vidurdienį. Veiks gausių laimėjimų šulinys, bus užkasti ir troškuli numalšinti. Svečius linksmins A. Barniškių orkestras. Atvykite ir pasižmonėkite!

Stasys Baras, Lietuvių fondo valdybos pirmininkas, šią vasarą lankydams Lietuvą, susitiko ir su „Kauno dienos“ redakcija. Jo ilgas, labai įdomus LF ir išievojios klausimais pokalbis su Ramune Vaitiekūnaite bei jo nuotrauka išspausdinta „Kauno dienų“ 1993.VII.16 laidoje.

Irma Laisvėnaitė, nuolatinė „Drago“ skaitytoja, pradedama savo pranešimą ir didžiai vertindama lietuviškosios spaudos reikšmę išievojioje, kartu atsiuntė šimto dolerių auką ir pridėjo 20 dol. už praėjusių metų kalėdines korteles.

Jonas Pabedinskas, neseniai grįžęs iš Lietuvos, Dainavoje rugpjūčio 1-8 d. vyksiančioje lietuviškų studijų savaitėje dalyvaus simpoziume: politinė tikrovė ir jos perspektyvos Lietuvoje.

„Saulutės“ Lietuvos našlaičių globos būrelis susirinkime (iš kairės, pirmoje eil.): adv. Laima Garbonkienė, Irena Karalienė-Vaitkienė, Rita Kisieliene, Irena Draugeliene, Virginija Saulienė, Rasutė Stropienė, Vida Maleiškiene, Marytė Černiūtė.

Nuotr. Broniaus Nainio

Laikraštis „Daily Southtown“ birželio 25 d. laidoje išspausdino netrumpą Bill Bird straipsnį apie Oak Lawn apylinkėje gyvenantį dr. Robertą Vitą, jo pasiekimus moksle, dabartinius rūpesčius ir ypač darbą Lietuvių Tyrimų ir Studijų centre, esančiame Jaunimo centre. Straipsnyje paminėta dr. Vito kilmė, tėvai ir apskritai išievojios lietuvių reikalai. Straipsnis pailiustruotas dr. Vito nuotrauka.

A. Saulis, Toronto, Ont., Kanada, pratęsė dienraščio prenumeratą vieneriems metams su 200 kanadišku cekiu.

BAIGĖ MOKSLĄ

Joan Theodora Jankauskas (Kužaitė), gyv. Homer Township, IL, baigė psichologijos studijas trečiuoju magistro laipsniu. Diplomas jai įteiktas š.m. birželio 6 d. Governors State universitete.

Joan gimusi ir augusi Čikagoje, Marquette Parke. Baigė Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos pradžios mokyklą ir Maria aukštesniąją mokyklą, o po to — De Paul universitetą. Mokytojavo keliose pradžios mokyklose Čikagoje. Vėliau, dirbdama ir augindama šeimą, vėl pradėjo vakarines studijas, siekdama magistro laipsnį. Jos sūnus Antanas yra baigęs De Kalb universitetą, o Aleksas — Eastern Illinois universitetą.

T.K.

x Pardudame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnianskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

x Trūksta Jūsų gyvenime pačių naujausių, necenzūruotų žinių iš Lietuvos? Nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Bend informuoti lietuvių klausosi tik ŽEMES L PRODUCTIONS žinių laidų. Jūsų dėmesui — RYTMEČIO EKSPRESAS nuo pirm. iki penkt. 10 v.v. per WNDZ 750 AM. Adresas: RYTMEČIO EKSPRESAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630. Tel. (312) 286-1616. Nesuspėjote? Jūsų patogumui VAKARINIS NAUJIENOS nuo pirm. iki penkt. 6:30 v.v. per WCEV 1450 AM; adresas: WCEV Radio, 5356 W. Belmont, Chicago, IL 60641, IL (312) 777-1450. Visais reklamos reikalais, įskaitant ir mirties pranešimus, kreipkitės į mus tuoj pat po laidų.

(sk)

GRAŽIAI PAMINĖTAS 80-TASIS GIMTADIENIS

Irena Karalienė-Vaitkienė š.m. liepos 3 dieną sulaukė, kaip sakoma „Garbingo amžiaus“ — ji peržengė 80-tąjį savo gyvenimo laiptą. Šiai gražiai sukačijai atžymėti jos dukra Virginija Karaliūtė-Majauskienė savo namuose Westmont, Ill. motinai pagerbti suruošė pobūvį, kuriame, be šeimos narių ir giminių, dalyvavo solenizantės artimų draugų.

Didelį netikėtumą solenizantei padarė jos du sūnūs: Vytautas Karalius, suskridęs iš Philadelfijos, ir Adomas Karalius su žmona Barbara iš Baltimorės.

Visų šio gražaus pobūvio dalyvių mintys buvo vienvėdės — jie linkėjo sukačijai visą gyvenimą brangiausio ir pinigais nenu-pagerbto turto — sveikatos. Pakėlus taures, sukačijai ninkai buvo sudainuota ilgiausių metų. O saulutei riedant vakarop, puotos dalyviai pradėjo skirstytis.

Z. M.

Mūsų antradienio (liepos 27 d.) laidoje, 6 psl. esančioje nuotraukoje — „po Mišių Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje...“ turi būti: parapijos klebonas kun. J. Kuzinskas, Jūratė Variakojienė, Aleksandras Atutis, Stepono Dariaus pus-brolis (ne Antanas Vaivada, kaip išspausdinta).

Dr. A. Konce iš San Francisco, Cal., su prenumeratos pratęsimu mokesčiu atsiuntė ir 50 dol. dienraščio paramai.

O. Lukienė

Dalyvių pulkelis vyresniųjų lietuvių centro Čikagoje suorganizuotoje ekskursijoje į miesto botanikos sodą, Glencoe, IL.

NAŠLAIČIAIS BESIRŪPINANTYS

„Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis, gavo daug informacijos, kuri buvo aptarta liepos 22 d. susirinkime. Gauta nuotraukų iš Aldonos Ješmantienės (Riverside, IL), kuri, būdama Lietuvoje, aplankė vaikų namelius ir juos trumpai aprašė. Tauragėje yra neseniai įkurti vaikų namai. Vedėja R. Judzinskienė. Gyvena 33 vaikai, nuo 10 mėn. iki 13 m. Tvarkingai vedamas. Rūbų gauna iš šalpos. Kaune, Vaikų globos namai labai tvarkingi. Jie pageidautų spalvotų pieštukų, mokymosi priemonių ypač priešmokykliniam amžiui — spalvavimo knygučių, galvosūkių. Kauno spec. kūdikių namuose, vyriausias gyd. S. Simanauškas, yra vaikų su fizinėmis problemomis, kurias gal būtų galima operuojant ištaisyti, pvz. Gintarėlio (10 mėn.) kairioji kojelė trumpesnė ir neteisingai įstatyta.

Vilija Šibonienė atsiuntė sąrašėlį iš Lietuvos, išvardinant jai žinomus paremtinus vaikų namelius: Panevėžio specialioji internatinė mokykla (direktorius Visvaldas Matkevičius); Kauno vaikų internatas (dir. Remigijus Valnickas); 4-ta mokykla internatas (dir. Vida Svičiavičienė). Pirmieji du internatai, kuriuose gyvena arba visiškai našlaičiai, arba tėvų neaplancomi vaikai, jokių labdaros siuntų niekada nėra gavę. Trečias, turintis 250 vaikų, yra viena kartą gavęs siuntą iš Vokietijos. Labiausiai jiems reikėtų batų, paltų, striukių.

Lūtavaras Masiliūnas iš Lietuvos atsiuntė apie 50 vaikų namų ir vaikų sanatorių adresų ir pridėjo Lietuvos žemėlapi, paženklinant, kur jie yra. Gautas sąrašas Vida Maleiškienei suderins su turimais, tokiu būdu gal atsisiras mums nežinomų vaikų namų. Tai palengvins „Saulutės“ pirmininkei, kuri, savom lėšom nuvykus į Lietuvą, spalio mėnesį stengsis aplankyti visus vaikų namelius.

Laima Žliobienė, buvusi Lietuvoje gegužės mėnesį, Tarp-tautinio teatro festivalyje, pastebėjo, kad taip pat labai reikalinga parama daugia-vaikėms šeimoms. Vilniuje daugia vaikės šeimos susigrupavę į „Vilniaus šeimyną“. Ji, kaip ir kiti, yra nuomonės, kad reikia remti Elenos Kubilienės SOS vaikų organizaciją, kuri remia ir ugd. „Lietuvos žmonių sąmoningą atsakomybę už vaikus“. Laima pasakojo apie Nidą ir Joną Šepučius, gyvenančius Tauragėje, kurie turi savo vaikus ir išnijo septynis. Laima Žliobienė lankė daugia-vaikės šeimas su valstybiniu vizituojančiu gydytoju. Jos nuomone, invalidų namai Vilniuje yra sunkioje padėtyje. Neblogai aprūpinti yra Vaikų

namai Žolynų gatvėje, Vilniuje. Per „Drago“ redakciją buvo gauta Plungės krašto savaitraščio „Saulutė“ 1993 m. geg. 14-21 d. laida, kurioje aprašomas PLB „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis. Todėl i „Saulutės“ įstaigą kreipėsi 11 metų našlaitis, kurį globoja pensininkė. Našlaitio valstybinė šalpa ir pensininkės pajamos nedidelės. Berniukas mėgta piešti ir galėtų panaudoti daug ir sasiuvinių. Plungės „Saulutės“ laikraščio redaktorė patvirtina, kad toks berniukas tikrai yra ir jo globėja kilni moteris. „Aš norėčiau, kad jį būtumėte mano geri draugai“, baigia jis laišką. „Saulutė“ pasikalbėjo su dr. Albina Prunskiene apie berniuką, bet nereikėjo ilgai laukti našlaitėliui jau atsirado rėmėjai!

„Saulutei“ ateina įvairios siuntos našlaičiams — kimštinukai („stuffed toys“), multivitaminai, mokomieji žaislai ir t.t. „Saulutė“ taip pat renka naujus batus, naujas atkloves, paklodes bei užvalkalus, žeminius paltus, švarkus. Čikagoje rinkimo punktą yra Lion Frame Gallery, o Lemonte Pasaulio lietuvių centre prie kondominiumų koridoriaus.

Susirinkime buvo aptartas „Saulutės“ pirmas renginys „Garden Party“. Kadangi pakvietimai buvo klaidingai parašyti, vokų adresavimą ir išsiuntimą teko atidėti ateinančiam susirinkimui. Atvykstant į susirinkimą, prašoma atsivežti sąrašus, ypač ne lietuvių, nes susirinkime bus adresuojami pakvietimų vokai: „Saulutės“ susirinkimai vyksta kas antrą savaitę.

Indrė

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Lucija Baldauf: „Litauisch Intensiv! Das Lehrbuch der litauischen Sprache“. Biblioteka Baltica, 1992 (1993): Baltica, P. F. 530432, 2000 Hamburg 53, Vokietija.

Ilgus metus Miuncheno universitete dėjęs dr. L. Baldaufienė paskelbė stambų, per 360 psl. turintį, veikalą, kuris, be jokių abejonių, bus naudingas vokiečiams savo pačių pastangomis išmokyti lietuvių kalbą.

Pratarmėje kalbama apie „Mainco modelį“. Mainco universitetas 1979-ais metais ėmėsi iniciatyvos dėstyti Rytų Europos kalbas, ir pirmoji, plačiai dėstoma kalba, buvo lenkų.

Mainco modelis buvo labai sėkmingas: iki šiol daugiau kaip 300 studentų gerai išmoko lenkiškai ir gana didelis jų būrys tęsė ar tebetęsia studijas Lenkijoje. Miunsterio baltų ir slavų kalbų profesorius Friedrich Scholz pasistengė įtraukti ir baltų kalbas (lietuvių ir latvių bei estų kalbą) į naują mokslis-ką modelį.

Dr. L. Baldaufienės vadovėlis buvo ir yra naudojamas kaip mokymo priemonė. Aplamai tai geras vadovėlis, nors pratybų kokybė gana prasta. Ypač apgailestina, kad tekstas buvo paruostas 1980-ais metais, todėl visame veikale kalbama apie „Tarybinę Sąjungą“, apie „LTSR Mokslių Akademiją“ ir t.t. Reikėtų išbraukti šita praeities dvasia.

Prof. dr. Alfred Bammesberger, Vokietija

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.